

Stop nekažnjivosti!

*Decenija od ubistva gardista u Topčideru
(5. 10. 2004 - 5. 10. 2014)*

Program obeležavanja

Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru!

Povodom desetogodišnjice ubistva dvojice vojnika, Žene u crnom organizuju:

3. oktobar, 12:00-13:00 – Medija centar, Terazije 5/II, mala sala: „Slučaj Topčider – Anatomija državnog zločina“ promocija knjige autora Bojana Tončića, u izdanju Žena u crnom i Rekonstrukcije Ženski fond; promocija u kojoj govore Jelena Milić, Bojan Tončić, Janko Jakovljević, aktivisti/kinje ŽuC-a.

3. oktobar, Otkrijte ubice! Pismo javnosti Žena u crnom povodom desetogodišnjice ubistva dvojice gardista, sve organizacije i pojedinci/ke mogu se pridružiti pismu!

5. oktobar, 9:00 – 10:00: Komemorativni skup u crnini i ćutanju ispred kasarne „Karaš“ u Topčideru, porodice ubijenih vojnika, aktivistkinje Mreže Žena u crnom i drugi/e.

5. oktobar, 12:00 – 13:00, Trg Republike: Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru, protestno stajanje u crnini i ćutanju.

5. oktobar, 13:00 – 14:30 – Odlazak na komemoraciju u Belu Reku kod Šapca u organizaciji Žena u crnom.

5. oktobar, 14:30-15:30: Komemoracija u Beloj Reci, na grobnici Dragana Jakovljevića, zajedno sa porodicom Jakovljević.

5. oktobar, 15:30 – 17:30 „Pamtimo – sećanje na Dragana Jakovljevića“:

U porodičnoj kući Jakovljević u Beloj Reci:

* *‘Pamtimo’* (28 min.), promocija dokumentarnog filma rediteljke Marije Arandelović, u produkciji Grupe za video aktivizam ŽuC-a,

* *‘Otvaranje arhive o zločinu u Topčideru* koju su zajedno sa porodicom uradile aktivistkinje ŽuC-a – zajedničko stvaranje buduće Mirovne zadužbine ‘Dragan Jakovljević’ u Beloj Reci;

* *‘Pamćenje = odgovornost = aktivizam* – razgovor u kojoj učestvuje porodica Jakovljević, aktivistkinje Mreže ŽuC-a, prijatelji/ce iz regiona a potom organizovani povratak za Beograd.

Žene u crnom i ovim činovima iskazuju svoje najdublje saosećanje sa porodicama ubijenih vojnika, solidarnost sa njihovom hrabrom borbom za istinu i pravdu - bez priznavanja odgovornosti države za počinjeni zločin, porodice ne mogu prevazići bol i traume a društvo se ne može odmaći od tereta zlodela iz prošlosti. Takođe želimo da gradimo društveni prostor pamćenja, uvažavanja dostojanstva žrtava, zajedničke izgradnje pravednog mira.

3. oktobar, Otkrijte ubice! Pismo javnosti Žena u crnom povodom desetogodišnjice ubistva dvojice gardista, sve organizacije i pojedinci/ke mogu se pridružiti pismu!

Navršava se punih deset godina od ubistva vojnika **Dražena Milovanovića i Dragana Jakovljevića**, a njihov ubica je na slobodi. Štaviše, i pored odluke Ustavnog suda, najviše sudske instance u Srbiji, kojom se Višem tužilaštvu i Višem sudu u Beogradu nalaže ubrzanje procesa istrage, postupak je još uvek u predkrivičnoj fazi. Dokazano je da su dvojica pripadnika Gardijske brigade ubijena na straži 5. oktobra 2004. u krugu topčiderske kasarne u neposrednoj blizini vojnog objekta „Karaš“, pored ulaza u sklonište koje je trebalo da bude najbezbednije mesto u državi. Ta nesporna činjenica i dalje se u delu javnosti pod uticajem bezbednosnih službi (u kojima je još uvek jak uticaj Miloševićevih kadrova) tretira bez ikakva poštovanja prema građanima, pogotovo prema članovima porodica ubijenih vojnika. Ni deset godina nakon zločina država nije pogledala istini u oči i nije javno priznata čak ni mogućnost da su vojnici pre smrti videli tada najtraženijeg haškog begunca Ratka Mladića, nekadašnjeg komandanta Vojske Republike Srpske.

Opstrukcija istrage praćena je neistinama, i to je jedino što se i danas servira građanima i građankama Srbije, uz bezočno i nemilosrdno povređivanje porodica ubijenih mladića. Ključni nalaz nezavisne komisije, da je vojnike ubilo treće lice, potvrđen je u referentnim laboratorijama, ali ta činjenica, kao i nesporni podatak da je u vreme zločina u topčiderskoj kasarni bila smeštena jedinica koja je štitila Ratka Mladića, ne dopiru do javnosti Srbije. Žmuri se pred činjenicom da je oficir, osnovano osumnjičen za osmišljavanje i realizaciju genocida nad Bošnjacima u Srebrenici, godinama boravio u Srbiji, svojoj „sigurnoj kući“, dok su njeni građani istovremeno bili i Mladićevi domaćini i njegovi taoci.

Stoga od državnog vrha (u prvom redu od ministarstava policije, odbrane i pravde) zahtevamo i zahtevaćemo da se odmah prekine opstrukcija istrage ubistva Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića i da se saopšti

prava istina i o njihovom ubistvu i o skrivanju Ratka Mladića u objektima Vojske Srbije. To je jedini način da se Srbija odmakne od ratne prošlosti i zločina počinjenih u njeno ime.

Zahtevamo da nadležne institucije kazne sve naredbodavce i počinioce zločina u Topčideru i da se obezbedi pravda za porodice žrtava!

Zahtevamo da se prestane s politikom nekažnjivosti zločina, kako zločina u ratu, tako i zločina u miru!

Ovom prilikom zapadnoj međunarodnoj zajednici poručujemo da bez reforme sistema bezbednosti koja podrazumeva i insistiranje na ovom slučaju nema demokratizacije Srbije.

Povodom desetogodišnjice ubistva dvojice vojnika, a u znak solidarnosti s njihovim porodicama, Žene u crnom organizuju 5. oktobra u 9 h komemorativni skup u crnini i ćutanju ispred kasarne „Karaš“ u Topčideru. Toga dana organizujemo na Trgu Republike u Beogradu od 12h do 13h protestno stajanje pod sloganom „Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru“, na Trgu Republike kao i komemoraciju na grobnici Dragana Jakovljevića u Beloj Reci.

Žene u crnom i Centar za evroatlantske studije
U Beogradu, 3. oktobra 2014.

3. oktobar, 12:00-13:00 – „Slučaj Topčider – Anatomija državnog zločina“ - Medija centar, Terazije 5/II, mala sala: promocija knjige autora Bojana Tončića, u izdanju Žena u crnom i Rekonstrukcije Ženski fond; promocija u kojoj govore Jelena Milić, Bojan Tončić, Janko Jakovljević, aktivisti/kinje ŽuC-a.

Povodom desetogodišnjice od ubistva dvojice gardista Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića, u vojnom objektu Karaš, kasarne u Topčideru, 5. oktobra 2004. godine, Žene u crnom su organizovale promociju knjige „Slučaj Topčider - anatomija državnog zločina“, autora novinara Bojana Tončića, a u izdanju Žena u crnom i Rekonstrukcije ženski fon.

Ova knjiga ima 60 stranica, sadrži 13 tekstova i intervju sa sledećim osobama: Florans Artman, Predrag Savić (advokat), Dragoljub Todorović (advokat), Janko Jakovljević i Petar Milovanović (očevi ubijenih gardista), Olgica Batić (advokatica), Boris Tadić, Prvoslav Davinić (bivši ministar odbrane), Vuk Tufegdžić (vojni istražni sudija), Vladimir Vukčević.

Promocija je održana u beogradskom Medija centru, 3. oktobra, a na promociji su govorili autor Bojan Tončić i direktorka Centra za evroatlantske studije Jelena Milić.

Tom prilikom premijerno je prikazan i dokumentarni film „Pamtimo“ rediteljke Marije Arandžević, u produkciji grupe za videoaktivizam Žena u crnom.

Promociji je bilo prisutno oko 50 osoba, što iz medija, što iz raznih organizacija civilnog društva, a na promociji govornik i govornica su između ostalog rekli sledeće:

Bojan Tončić - novinar i autor: Ono što smo probali da uradimo je između ostalog i podsticanje državnih organa i institucija na bilo kakav rad i pokušali smo da saznamo šta su oni do sada uradili i došli do frapantnih podataka. Jedan zvuči cinično, odnosno da je ubistvo gardista u pretkrivičnom postupku. Kada smo došli do tužilaštva poslali su nas u Viši sud koji nas je, pak, poslao u Više tužilaštvo.

Ono što smo saznali kroz rad na ovoj knjizi je činjenica da su institucije zapravo od slučaja

Topčider i dvostrukog ubistva gardista digle ruke. Po mojoj oceni, a nju temeljim na razgovoru koji je u knjizi, reč je o nastavku rata i logički bi bilo da se nastavak rata koji je država Srbija vodila odvija i u Beogradu. To se, na jedan tragičan način, realizovalo kao skrivanje Ratka Mladića. Taj državni posao je zapravo iza cele ove priče.

To je jedna od teza, a druga je da o tome svedoči i sam način na koji je spovođena istraga i tu smo dosta saznali od naših sagovornika. Njima je bilo dovoljno poturiti mikrofona da ispričaju takve bedastoće koje vređaju zdrav razum kritičke javnosti koja se pobunila zbog slučaja Topčider.

Jedna od teza bivšeg vojnog ministra Prvoslava Davinića, je: “zamislite da se otkrilo treće lice došlo bi do urušavanja sistema”.

Iz razgovora sa Vukom Tufegdžićem, saznajemo da se istraga uopšte ne vodi tako kao što bi je vodio laik, parafinska rukavica ne mora da se uzima od svakog, ako se nađe neko vozilo, “pa šta to su vozila koja se nalaze i oko naših zgrada”, i tako niz nejasnoća i neistinitih tvrdnji. Jedan prepoznatljivi rukopis i ritam vojnih obaveštajnih službi koje su učinile sve da diskredituju žrtve, njihove porodice i veštake.

Vrhovni sud je ono čega između ostalog treba da se bojimo. Produktivno. Ovakvim pokušajima i protestima koje organizuju Žene u crnom u kojima učestvuju i druge nevladine organizacije. Vrhovni sud, nepoštovanje njegovih odluka, je ono čega, između ostalog, treba da se bojimo. Produktivno. Ovakvim pokušajima i protestima koje organizuju Žene u crnom u kojima učestvuju i druge nevladine organizacije. Vrhovni sud, naime, obavezuje Više tužilaštvo i Viši sud da preduzmu sve mere kako bi se pretkrivični postupak okončao u najkraćem mogućem roku, ali nema

nikakav instrument da to sprovede u delo. Tu bih sada završio sa ovim našim pokušajima.

Predlažem svima da pročitaju knjigu. Ne moraju se svi slagati sa komentarima i onome iza čega mi i ja stojimo, ali ostaće nesporno iz gomile događaja i slučaja da je reč i o zataškavanju. Nakon skrivanja Ratka Mladića ono je bilo državni posao broj jedan. Možda koja rečenica o tome šta novinari mogu da urade u vezi sa ovim slučajem; taj instrumentariji nije baš tako skućen. Možemo da se interesujemo da pitamo, da na svoj način pokušavamo, ne možemo nikog da prisilimo, i to nam nije namera. Postoje dragoceni sagovornici do kojih treba doći i kada neko odbije, kao što je odbio Boris Tadić rečenicom “nemam vremena”, iako je obećao da će o slučaju Topčider govoriti.

Jelena Milić - Centar za evroatlantske studije: Pre svega da se zahvalim izdavačicama Ženama u crnom i autoru Bojanu Tončiću što je ova knjiga „*Slučaj Topčider – anatomija državnog zločina*“ uopšte ugledala svetlost dana. Kada sam pozvana od Staše Zajović da govorim i osvrnem se na ovu knjigu, pre nego što sam je pročitala, pomislila sam da je dobro da je urađeno još nešto da se ne dozvoli da ova tema padne u zaborav.

Bavim se slučajem Topčider od samog početka kao blogerka, istraživačica, analitičarka, kao neko ko zagovara reformu sistema bezbednosti. Mislim da su to dve neodvojive stvari. O tome sam napisala podjednaki broj tekstova kao o Rusiji i Putinu, sumnjala sam na mnoge događaje i okolnosti, ali sam o jednoj stvari sigurna - postoji organizovani plan umaranja porodica, pravnih zastupnika, novinara, organizacija civilnog društva, koji smatraju da je to jako važna tema, a cilj je da svi dignu ruke, a pre svega porodice. Bila sam na žalost svedok i tako banalnih ponuda da odustanu od tužbi da će im se nadoknaditi računi za struju, itd. Kao i u slučaju RTS mi nemamo odgovore na ključna pitanja, svi akteri su umorniji, sve stariji.

Kako se realizuje taj plan sistemskog zataškavanja? Nema dileme i nema spora, nije spekulacija, to je vrh

države koji je i dalje državna bezbednost. To nam pokazuje i metodologija zataškavanja, koliko je zavisno pravosuđe, koliko su kontrolisani mediji, koliko je najčešće civilna scena u Srbiji samo projektno orijentisana.

Druga jako dobra stvar u vezi ove knjige je što je ona podsetila na hronologiju događaja koja se često zaboravlja. Neupitno je dokazano da više ne postoje dve verzije, nego da se radi o ubistvu. Meni se u ovoj knjizi jako sviđa kako je prikazano kako su se državni funkcioneri zaplitali u ovaj slučaj kao pile o kućinu.

Treća dobra stvar u vezi ove knjige je što su intervjuisani oni koji su silom prilika bili uključeni u ovaj proces. I oni koji u njoj ne govore, zapravo govore svojim ćutanjem.

Sama knjiga metodološki se razlikuje od onoga što je radio CEAS, radeći uporednu pravnu analizu i drugih slučajeva. I nekako se dodatno fokusira na skrivanje Ratka Mladića kao povoda ili uzroka ubistva tih vojnika. Toliko ima indicija da je taj ugao nemoguće zanemariti i ja ga smatram relevantnim. Mislim da je jako dobro što je pozvana i Florens Artman da nešto kaže o tome.

Zapadna međunarodna zajednica u Srbiji s razlogom mešala u mnoge slučajeve i trendove, ali je nekako ovaj slučaj gurala pod tepih. Zašto? Da li je možda u Topčideru u to vreme bio i neko ko je imao legitimitet ali ne legalitet da tu bude, što je dovelo do konfuzije i do tragedije? Po našim zakonima u tom objektu ne smeju biti osobe koje nisu državljani Srbije. Posle deset godina nemogućnosti da se dođe do odgovora to je legitimna pretpostavka. Ali nit o ne bi smeo biti razlog zataškavanja, i to se pitanje mora takođe otvoriti. Ako se bude razmišljalo o drugom izdanju, trebalo bi intervjuisati još neke koji se bave pitanjem Srbije, ali i one koji su se tada aktivnije bavili Srbijom, da se istera na čistac šta oni znaju o tome.

Po meni postoji još jedan propust u knjizi: što nema osvrt kako se sadašnja vlast odnosila prema ovom slučaju i kada je bila u opoziciji i sada kada su na vlasti, jer oni su već dovoljno dugo na vlasti. Šta su oni uradili svih ovih godina.

Još jedna osetljiva tema - kako to da advokat porodica, najglasniji u kritikama pravosuđa i vojske Vladan Batić, istovremeno bude na poslaničkoj listi DS koja je godinama kontrolisala te resore, i u tom periodu nikakvog napretka nije bilo u istragama. Možda je ovo neprijatno, ali poznata sam kao neko ko nema dlaka na jeziku. Spomenuto je samo u jednom delu u razgovoru sa advokaticom Olgicom Batić, gde ona to ocenjuje kao maliciozno uplitanje civilnog društva. To je legitimno pitanje.

Ključni nedostatak ove knjige jeste što nema pomena o ubistvima tri vojnika u kasarnama u Leskovcu, u istom periodu 2004. i 2005. godine, a kojima se bavio CEAS. Mi nismo hteli da iz konteksta vadimo ni slučaj RTS, jer mi smatramo da su ta tri slučaja ostaci politike Miloševića u postokrobatrskoj Srbiji. Način na koji su zataškavane okolnosti oko ubistava ta tri vojnika je isti kao i način manipulacija dokazima u Topčideru. Postojali su mnogi mehanizmi koji su pokazivali da se radi o državnom zataškavanju državnih zločina. Slučaj vojnika iz Leskovca se poklapaju sa pričom o skrivanju Ratka Mladića. Ovde su javno pokazivane slike mrtvog tela jednog od vojnika da bi se šokirala javnost uz saglasnosti i u prisustvu porodice ubijenog vojnika. Na telu pokojnog Radomana Žarkovića vide se rane koje je nemoguće napraviti samom sebi. Dakle, rukopis u Topčideru i Leskovcu je isti.

Da rezimiram: Jako je bitno što je ova knjiga izašla. Mislim da će biti dobro ako dođe do drugog izdanja i ako se obuhvate još neki uglovi, da se pritisne zapadna međunarodna zajednica i da se uradi tekst na engleskom.

Mislim da bi bilo korisno da bi mediji i organizacije civilnog društva bile istrajne u zagovaranju reforme sistema bezbednosti. Nemoguće je u tranzicionoj zemlji zagovarati vladavinu ljudskih prava a ne insistirati na reformi sistema bezbednosti. To je neodvojivo jedno od drugog. Pravo na fer i brzo suđenje je i osnovno ljudsko pravo pripadnika oružanih formacija.

I na samom kraju iskreno se nadam da će ova knjiga bar malo biti prst u oku svim pripadnicima oružanih formacija, jer je ovo knjiga o njima. Ovo bi moglo i njima da se desi, ali mi nikada nismo čuli ništa od njih. Bilo je nesreće u vezi deminiranja i nikada ništa. Postoje i anonimni načini da se nešto kaže. Neko je sa tim momcima delio krevet, kasarnu, trpezariju. Bilo bi jako dobro da se oni jave, ako ne zbog porodice, onda zbog njih samih. Još jednom hvala izdavaču i autoru.

5. oktobar, 9:00 – 10:00: Komemorativni skup u crnini i ćutanju ispred kasarne „Karaš“ u Topčideru, porodice ubijenih vojnika, aktivistkinje Mreže Žena u crnom i drugi/e.

5. oktobar, 12:00 – 13:00, Trg Republike: Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru, protestno stajanje u crnini i ćutanju.

Povodom desetogodišnjice od ubistva dvojice gardista u vojnom objektu Karaš kasarne u Topčideru, Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića, 05.10.2004. godine, Žene u crnom su organizovale dva komemorativna stajanja u crnini i ćutanju, dana 05.10.2014. godine.

Jedno stajanje je održano ispred kasarne u Topčideru, a drugo na Trgu Republike.

Na stajanju u Topčideru bila su istaknuta dva transparenta:

***Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru
Žene u crnom za mir i pravdu.***

Tom prilikom bile smo zajedno sa porodicama žrtava, sa kojima smo zapalile sveće i položile cveće sa natpisom „*Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru*“.

Tom prilikom aktivistkinjama Žena u crnom nadležni predstavnici Vojske Srbije u kasarni Karaš nisu dozvolili ulazak u dvorište kasarne i polaganje cveća na mesto ubistva dvojice gardista.

To je pokazatelj političke klime u Srbiji, jer politička garnitura na vlasti i dalje nastavlja da zataškava sve činjenice oko skrivanja haškog begunca Ratka Mladića.

Ovom prilikom, na mestu zločina, upoznale smo majku vojnika Kostića iz Požege, koji je ubijen u kasarni u Leskovcu, takođe 2004. godine.

Stajanje planirano da se održi na Trgu Republike održano je u Knez Mihailovoj ulici, jer je na Trgu Republike održavana Rolerijada, uprkos uredno prijavljenom skupu policiji od strane Žena u crnom.

Na tom stajanju aktivistkinje Žena u crnom istakle su sledeće transparente:

Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru

Pamtimo

Žene u crnom za mir i pravdu

Sećamo se Dragana Jakovljevića

Sećamo se Dražena Milovanovića

Otkrijte ubice vojnika

Tražimo istinu, zahtevamo pravdu

Zašto država ćuti

Tokom stajanja je izveden i performans; solju je na asfaltu napisano „*Zahtevamo istinu i pravdu za Dragana i Dražena*“.

I na ovom stajanju su sa nama bile su članice porodica ubijenih vojnika.

Oba stajanja su bila medijski dobro praćena, i protekla su uz policijsko obezbeđenje bez incidenata.

O tome će biti reči u aneksu na kraju teksta.

5. oktobar, 13:00 – 14:30 – Odlazak na komemoraciju u Belu Reku kod Šapca u oranizaciji Žena u crnom.

5. oktobar, 14:30-15:30: Komemoracija u Beloj Reci, na grobnici Dragana Jakovljevića, zajedno sa porodicom Jakovljević.

5. oktobar, 15:30 – 17:30 „Pamtimo – sećanje na Dragana Jakovljevića“:

U porodičnoj kući Jakovljević u Beloj Reci:

* *‘Pamtimo’ (28 min.)*, promocija dokumentarnog filma rediteljke Marije Arandelović, u produkciji Grupe za video aktivizam ŽuC-a,

* *Otvaranje arhive o zločinu u Topčideru* koju su zajedno sa porodicom uradile aktivistkinje ŽuC-a – zajedničko stvaranje buduće Mirovne zadužbine ‘Dragan Jakovljević’ u Beloj Reci;

* *Pamćenje = odgovornost = aktivizam* – razgovor u kojoj učestvuje porodica Jakovljević, aktivistkinje Mreže ŽuC-a, prijatelji/ce iz regiona a potom organizovani povratak za Beograd.

Posle ovog stajanja grupa aktivistkinja Žena u crnom je otišla na komemoraciju Draganu Jakovljeviću u Belu Reku. Tamo je prisustvovala pomenu na groblju, ali i projekciji dokumentarnog filma „Pamtimo“ rediteljke Marije Arandelović, u produkciji Grupe za videaktivizam Žena u crnom.

Takođe, ovom prilikom je otvorena i Mirovna zadužbina Dragan Jakovljević, kao i arhiva o zločinu u Topčideru, koju su zajedno sa porodicom Jakovljević uradile aktivistkinje Žena u crnom.

Stajanjima i poseti su prisustvovala aktivistkinje mreže Žena u crnom iz Srbije, iz sledećih gradova: Kruševac, Zrenjanin i Novi Bečej, pored aktivistkinja iz Beograda.

Tom prilikom, majka ubijenog Dragana, Rosa Jakovljević je rekla: *“Hvala vam puno na podršci i što ste odvojile vremena da podelite našu tugu sa vama. Mi ćemo se koliko god možemo boriti za pravdu i istinu, ali nam je mnogo teško. Sve je ovo mnogo teško i ja od ovoga ništa nemam, jer njega nema. To je tuga koja nikada ne može da prođe. Neko kaže da je to prošlost, ali mi ćemo tugovati doživotno za takvim momkom koji je na pravdi boga izgubio život. Mi roditelji se pitamo zašto. Hvala vam”.*

Za vreme boravka aktivistkinja Žena u crnom, selo Bela Reka je bilo opkoljeno od strane pripadnika policije, bilo je osam policijskih kola, sa rotacionim svetlima, policajci iz okolnih gradova, ne samo iz Šapca, nego iz Krupnja, Loznice, Uba. To je izazvalo zaprepašćenost prvenstveno porodice, a i meštana, jer iako je bio prijatan i vedar nedeljni dan, nikoga nije bilo na ulicama. Draganova majka je bila u šoku, i govorila je: *“Nije ih (uniformisanih) ovoliko bilo ni kada su mog Dragana ubili. Pa nismo kriminalci. Koliko vas samo mrze.”*

Ogromno policijsko obezbeđenje nas je sačekivalo na brojnim punktovima, spenjajući se, što predstavlja strategiju umaranja kako porodica žrtava, tako i braniteljki ljudskih prava, radi odustajanja od borbe za pravdu i mir.

U kasnijem razgovoru, aktivistkinje Žena u crnom su govorile svoje impresije o ovoj prekomernoj policijskoj “zaštiti”.

“Učestvovala sam sam u odlasku u Belu Reku. Od Beograda do tamo je bilo oko 15 patrolnih kola pa plus po 5 policajaca u svakom autu, koji nas je pratio. Ispred kuće roditelja koji svom ubijenom detetu obeležavaju godišnjicu, policija odlazi sa nama. Osetila sam jako poniženje, jer smatram da nemaju tamo šta da traže. To je presija koju država namerno vrši. Pošto ne može da nas uplaši, postavlja policiju gde god mi idemo, da bi druge zastrašila, jer nas ne može da uplaši.” (Marija, Novi Bečej)

“Prilikom stajanja za Dražena i Dragana, policajac priča sa prolaznikom, i policajac mu kaže: “To su one što mrze Srbe!” Kao da Dražen i Dragan nisu Srbi, nego marsovci”. (Marija, Beograd)

“Roditelji u Beloj Reci su bili jako potrešeni policijskim vozilima ispred njihove kuće. To je tako bilo strašno i stvorilo je takav bes sa kojim ne mogu da se pomirim”. (Nadežda, Kruševac)

“Porodica Jakovljević je izložena sramoćenju i blaćenju zbog nas. To odvratanje ljudi od bilo kog kontakta sa nama, porodicu Jakovljević nije odvratilo od nas. To nije zračak nade, nego je ogromna svetlost u tom tunelu. Meni je neprijatno u koju nezgodnu situaciju ih mi stavljamo”. (Staša, Beograd)

Mediji - Anex

NEDIM SEJDINOVIĆ: SMRTONOSNO BIĆE DRŽAVE

Oct 17 2014

Povodom knjige „Slučaj Topčider – Anatomija državnog zločina“

Nisam siguran da na ovom mestu i ovom prilikom ima uopšte smisla parafrazirati popularne stihove o „sjenama koje lutaju po dvoru i plaše gospodu“. I to ne samo zbog toga što te stihove rado citiraju i upotrebljavaju **nacionalisti, secikese i gospodari ovdašnjeg života i smrti**, već i zbog toga što se ona „gospoda“ koja su odgovorna za smrt vojnika u kasarni „Karaš“ na Topčideru pre deset godina sigurno ne plaše duhova onih koje su ostavili bez života. A Dragan Jakovljević i Dražen Milovanović sigurno nisu jedine žrtve. Siguran sam i da i oni koji su prikrivali tragove ove smrti i sprečavali razrešenje ubistva – mirno spavaju, kao i da to nisu jedina njihova zlodela.

Tu se sada negde oni, oko nas, šetaju, možda se sa unucima igraju u parku ili ispijaju kafu u Knez Mihajlovoj ili gdegod drugde, bezbrižno odmeravajući prolaznike. Verovatno su bili na jučerašnjoj vojnoj paradi, možda i u VIP delu. Po svemu sudeći, to su **ljudi kojima je smrt profesija**, oni su, kako se to kaže, samo „radili svoj posao“ i bili u službi bog boginja Nacije i Države. Kada radite za državu ili naciju, ovde, sve je dozvoljeno. Ne postoji niti jedno zlo koje će, kada je nacija ili država iza njega, biti sankcionisano. Ne postoji ovde niti jedno državno zlo koje neće biti nagrađeno i u konačnici pretvoreno u – Dobro.

Knjiga koja je pred nama predstavlja značajan dokument u kojem su objedinjeni glavni elementi slučaja Topčider, **jezivog ubistva mladića u kasarni na Topčideru**. U pitanju je **kratka istorija beščasća jedne države** bez obzira na to šta se iza ovog zločina krije, a što možemo samo da pretpostavljamo. Država nas je apsolutno uverila da je na neki način involvirana u ovu smrt upravo prikrivajući dokaze, odbijajući da se suoči sa ovim događajem. Kao što nas svakodnevno podseća na to u kojoj meri je odgovorna za genocid i zločine na prostoru bivše Jugoslavije, takođe prikrivanjem dokaza i odbijanjem da se suoči sa neverovatno bogatom skalom zla.

Ovaj događaj **svedoči o smrtonosnom biću države**, koja je izašla iz rata, koja je odgovorna za strašna zlodela, i kojoj niti jedan život, bilo koga, bilo kako se on zvao i odakle dolazio – ne znači apsolutno ništa. I to je definicija nesrećne, razorene države i uništenog društva – ono se nalazi tamo gde ljudski život ama baš ništa ne vredi. Nalazi se tamo gde se ljudi ni ne osvrću na one koji su, recimo, na ulici pali u nesvest ili su se povredili. Nalazi se tamo gde ćete izgubiti život samo zbog toga što ste drugačiji. Postgenocidna država je država nasilja i smrti, i to **nasilje je opšte, ono samo čeka novu žrtvu i novi razlog**.

Ubistvo vojnika u Topčideru i publikacija koja je pred nama svedoči i **obezdušnoj politici i bezdušnim političarima**, kojima ne postoji ništa sveto. Vrhunska politika ovde podrazumeva vrhunsko zlo, uspešnost se meri inovativnošću u praktikovanju zla, da protivnike iznenadiš time na šta si sve spreman. Naša politika je kavez divljih bića, u kojoj konačnu pobedu uvek odnose oni koji su najkvoroločni.

U knjizi se na više mesta koristi sintagma „nedostatak političke volje“, odnosno sagovornici govore o tzv. nedostatku političke volje da se ovaj zločin istraži. Taj „korektni“ deminutiv zapravo oduvek znači samo da **neko namerno ne želi da uradi nešto iz bar njemu sasvim jasnih razloga**. Neko od sagovornika u ovoj knjizi rekao da je nemoguće da je nešto videlo „20-ak Srba“, a da se to ne bi saznalo, misleći pritom na skrivanje Mladića u ovoj kasarni. Kakva je to besmislena fraza kada oko nas vlada zavera ćutanja o zločinima svake vrste koje su se desili devedesetih. Idite recimo u neko od vojvođanskih sela u kojima su bili logori za hrvatske vojnike i civile i pitajte seljane nešto o tom logoru. Videćete kako je velika zavera ćutanja kada se spoje nacionalizam i tzv. interes države.

O knjizi

Knjigu Bojana Tončića (saradnici Dušan Komarčević i Bojan Cvejić) „Slučaj Topčider – Anatomija državnog zločina” objavile su Ženski fond Rekonstrukcija i Žene u crnom. Knjiga, između ostalog, donosi intervju sa bivšim ministrom odbrane Prvoslavom Davinićem, vojnim istražnim sudijom Vukom Tufegđićem, advokatima – zastupnicima porodica i drugim akterima ovog zločina. Predgovor je sačinila Florans Artman, bivša portparolka Tužilaštva Međunarodnog tribunala za ratne zločine u Hagu.

Ovaj slučaj i ova knjiga otvara i jednu nerazjašnjenju dilemu, a ona je – **ko zapravo vlada ovom zemljom**. Ko su ti prebogat i moćni ljudi – koji su sve svoje snove u ratu ostvarili – koji žive u bogatim vilama a čija imena niko ne zna. Možda ovo liči pomalo na teoriju zavere, ali bez razaranja strukture moći stvorene devedesetih na zlu i krvi ovde nema boljitka.

Takođe, ovaj slučaj govori i o nedostatku političke odgovornosti. Niko, ali baš niko, zbog ovog užasnog zločina nije podneo ostavku. Bar je to mogao uraditi. A to je posebna, jeziva priča kojoj se ne vidi kraj.

Naravno da je u celom ovom slučaju interesantna i uloga medija. Kako su mediji u službi države prikrivali zločin, kako su spremni da urade sve kako bi im neko rukom otresao par mrvica sa stola dok čekaju dole poput vernog psa. **Živimo dokaz da zagrljaj/ujed vlasti uništava jednom za svagda medije i novinare.**

I još jedna stvar se ovde s vremena na vreme spominje – „ugled vojske“. Neki od sagovornika direktno ili indirektno tvrde da je zločin u kasarni, i sve ono što se oko njega dešavalo, otprilike **vatikansko-kominternovska zavera čiji je cilj da se ukalja ugled Vojske Srbije (i Crne Gore)**. A o kakvom ugledu se može govoriti kada se govori o vojsci koja je imala više nego sramnu ulogu tokom devedesetih, čija se zlodela izučavaju na svetskim univerzitetima, a posledice delovanja još uvek vide u Hrvatskoj, Bosni, na Kosovu. Oni koji veruju u ugled vojske veruju i u sve drugo, veruju i da se lik Putina juče pojavio na nebu iznad Beograda, kao što veruju da Srbija ide ka Evropskoj uniji.

I na kraju, **priča o ubistvu gardista je i priča o hrabrosti i doslednoj borbi mnogih ljudi da ovaj zločin ne bude zaboravljen.**

(Reč na promociji knjige „Slučaj Topčider – Anatomija državnog zločina“ Bojana Tončića u Novom Sadu, 17. oktobra 2014.)

Piše: Aleksandar Novaković

DECENIJE KOJE SU ASANIRALI ZLOČINCI

Bojan Tončić: Slučaj Topčider – anatomija državnog zločina (Žene u crnom, Beograd, 2014)

Knjiga poznatog nezavisnog novinara srednje generacije Bojana Tončića (1967) *Slučaj Topčider – anatomija državnog zločina* predstavlja potresan, brutalan dokument o krvavom događaju od kojeg nas deli decenija – ubistvu gardista Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića. Petog oktobra 2004. godine je neidentifikovana osoba, ili više njih (protiv koje ni dan danas nije raspisana poternica), lišila života Jakovljevića i Milovanovića u krugu kasarne u Topčideru a nedaleko od vile *Mir* u kojoj je za vreme NATO bombardovanja 1999. godine (kao i u sistemu skloništa ispod nje) živeo bračni i leaderski par Milošević&Marković. Usledila je vojna a potom i civilna, nezavisna istraga.

Po vojnoj istrazi, pogibija dva vojnika je bila posledica njihovog međusobnog animoziteta, s tim što se kao potencijalni ubica, u toku cele istrage, spominjao i Jakovljević i Milovanović. Nalazi članova nezavisne, civilne komisije kao i veštaka iz FBI-ja su bili potpuno suprotni. Oba vojnika su ubijena od trećeg lica iz neposredne

blizine. Moguće i nekog iz samog osoblja objekta koji su čuvali. Vojska je poricala ovu priču, insistirajući da svi zaposleni rade u VBA (Vojnoj bezbedonosnoj agenciji) ili su njeni saradnici. Neki od njih su u vreme atentata, što vojska nikad nije objasnila, bili deca gardijskih oficira ili s kriminogenim ili ovisničkim backgroundom, pri čemu ono prvo nije isključivalo drugo ili treće. Vojska nije do dana današnjeg objasnila prisustvo vozila bez registracije nedaleko od mesta zločina, vezivanje kasarne za kriminogene radnje, te često prisustvo vojnika Republike Srpske Krajine i Republike Srpske. O sakrivanju generala Ratka Mladića u spomenutom objektu i da ne govorimo. Mladić je, navodno, u vreme ubistva boravio u stanu na Novom Beogradu (kako su ocu ubijenog Jakovljevića rekli Vladimir Vukčević, tužilac za ratne zločine i Bruno Vekarić, tada viši savetnik tužioca za ratne zločine), što je prilikom saslušanja pred Tribunalom u Hagu, Mladić i potvrdio.

Ono što je sigurno je da su Jakovljević i Milovanović ubijeni zbog nečeg što nisu smeli da vide. Celokupan državni aparat, s akcentom na vojsku, policiju, pravosuđe, obaveštajne službe (i vojnu i onu u "civilu"), kao i tadašnju državnu vrhušku Srbije, dao je sve od sebe da slučaj gurne u zapećak ili da ga potpuno ignoriše. Tončić je, uz pomoć saradnika, Dušana Komarčevića i Bojana Cvejića, uspeo da intervjuiše gotovo sve protagoniste događaja s izuzetkom bivšeg predsednika Borisa Tadića. Ispod Tadićeve slike su, budući da je odbio da govori o slučaju, ostala "gola" pitanja koja se odnose na Tadićevu navodnu prezaposenost u danima nakon dvostrukog ubistva, te na odsustvo njegovih reakcija na izveštaje veštaka. Autor je ovu kratku, ali informacijama bremenitu knjigu, koncipirao kao niz intervjuja kojem prethodi kratka izjava Florens Artman, bivše portparolke Tužilaštva Haškog tribunala i istorijat zbivanja nakon ubistva vojnika. Ovo korisno podsećanje sadrži i nekoliko danas skoro zaboravljenih podataka.

Po Artmanovoj, tadašnji premijer Zoran Đinđić je na jedvite jade isposlovao kod Vojislava Koštunice, tadašnjeg predsednika SRJ, ukaz o penzionisanju Mladića u junu 2002. godine, dočim su sredstva za Mladića uskraćena na insistiranje Đinđića koji je pretio da se u suprotnom sredstva Srbije neće slivati u saveznu kasu. Duga borba za uskraćivanje sredstava Ratku Mladiću (o izručenju nije bilo ni govora), rečito je govorila o tome koliko su (bile) jake bezbedonosno-obaveštajne strukture i sive eminencije koje ih vode. Naredne, 2003. godine na Đinđića izvršen atentat i Mladić, koji se brojnim Beograđanima "javljao" na različitim lokacijama, iščezava iz radara javnosti. Radikali, "patri(j)ote" i Momo Kapor mu šalju redovne ušćerene pozdrave preko medija i uzdaju se u njegovu žilavost ili bodar i borbeni duh (K. Čavoški).

IZNUTRA, IZNUTRA!

Ono što je moralno i ljudski najodvratniji deo priče iza kojeg stoje obaveštajne službe, jeste medijsko spinovanje koje je usledilo u danima posle tragedije. Tako su se pojavljivali novinski natpisi u kojima se spekulisalo o mentalnom zdravlju obojice vojnika pa su lansirane i storije o tobožnjoj homoerotskoj vezi. Nalazi vojne komisije su uzimani zdravo za gotovo, zaboravljalo se na istraživanje podzemnih prolaza (zapravo čitavog subterestrijalnog Zabranjenog Grada), parafinske rukavice za otkrivanje baruta i DNK analize za koje su visoki zvaničnici tvrdili da "postoje samo u *Dosijeu Iks*". Zanimarene su i, tobože, neispravne bezbedonosne kamere, namenjene za čuvanje najobezbeđenijeg objekta u zemlji, za koje se nisu mogli naći rezervni delovi(!) Tajni prolaz nedaleko od mesta zločina, kod srušene trafo stanice, otvoren je tek na insistiranje političara i advokata Vladana Batića.

Da je nešto trulo u državi Srbiji očito je i iz svedočenja starijeg vodnika Kovačevića koji je bio pored ranjenog Dražena Milovanovića, koji je, kako svedoči Kovačević, rekao: „Iznutra, iznutra!“, što može upućivati na to da je neko iz objekta ili iz samog obezbeđenja, pucao na dvojicu gardista. Kovačević je, predvidljivo, posle svog svedočenja dobijao česte prekomande u zabite delove zemlje, u koje se ide jedino po kazni. Posebna je storija vezana za hitnu pomoć koja je stigla čak 45 minuta nakon što su gardisti, a među njima i Kovačević, začuli

pucnjeve. Posebno su somnambulne reči tadašnjeg ministra odbrane SCG, Prvoslava Davinića (poznatog po aferama *Pancir*, *Barkasa*, *Satelit*...), koji je izjavio da je ubistvo gardista bilo u interesu „onih koji su smatrali da je vojska činila zločine u ratovima u Hrvatskoj, BiH, na Kosovu“, a taj stav su zastupale „nevladine organizacije (...), na kraju krajeva, i razni političari iz demokratskih snaga koji su osuđivali Vojsku.“ Davinić, baš kao i vojni istražni sudija, Vuk Tufegdžić, ostaje pri zvaničnoj verziji: nije bilo trećeg lica. Štaviše, Tufegdžić iza svega vidi navodnu zaveru koja je pomogla da se 31. decembra 2004. godine ukinu vojni sudovi.

OTVORENI KRAJ

Tončićeva knjiga od šezdesetak strana se, iako je krcata podacima vezanim za *slučaj Topčider*, čita brzo i lako, kao izvrstan politički triler. No, tu sva sličnost s ovim žanrom prestaje. Ne postoje heroji, žilavi, nepotkupljivi policajci, domišljati obaveštajci, svedoci kojima su čast i istina na prvom mestu pa odlučuju da progovore po svaku cenu, drski novinari koji bi, pre Tončića, uspeli da se uvuku u „trbuh zveri“. Nema čak ni trulih, potkupljenih političara koji u napadu iskrenosti priznaju da su bili plaćeni da zažmure onda kada je to traženo od njih. Samo tupo, mehaničko, providno izvrtnje činjenica i minhauzenovske sage o nestalom dokaznom materijalu. U ovom trileru, koji smo živeli, živimo i verovatno ćemo ga još dugo živeti, nema onih utešnih sirena policijskih kola i crveno-plavih svetala koja najavljuju hepiend. Srpski triler je onaj s otvorenim krajem. Onaj bez rešene misterije.

Svi smo bili sigurni, mnogo pre nego što je trapavo vođena istraga završena, da Jakovljević i Milovanović nisu digli ruku jedan na drugog. Bilo je logično da je u ubistvo bila umešana treća osoba, ili više njih, s „nakanom tamnijom od noći“ i da su učinili ono što ubice uvek rade – uklonivši neželjene i neugodne svedoke. Igrom slučaja, dve poslednje (ili među poslednjim) žrtvama su čuvale *Vučju Jamu* nekadašnjeg tiranina, mesto odakle je, simbolički gledano, sve i krenulo. *Zver* je opisala pun krug (ratnih) zločina, vratila se u svoj *brlog* i uradila ono što je u njenoj biti – ubila nevine ljude a potom nestala, kao da je nikad bilo nije. Ali, ne zavaravajmo se, i to je glavna poruka i pouka Tončićeve knjige, bestijalni duh je tu, u srži samog državnog aparata. On spinuje vesti, prolongira sudske procese, daje zeleno ili crveno svetlo za sportske huligane, žbireve i pedofile u mantijama, blati i podmeće u tabloidima... Protiv njega, nimalo slučajno, baš kao ni optužnica protiv njegovih poslušnih egzekutora, NN ubica, nikad nije pokrenut postupak sudskog i političkog egzorcizma.

“Srbija sigurna kuća za ubice vojnika”

Polaganjem venaca ispred ulaza u vojni objekat “Karaš” u Topčideru, danas (5. oktobar) obeležena je desetogodišnjica pogibije gardista Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića. Aktivistkinja Žena u crnom Staša Zajović je tim povodom izjavila da je Srbija sigurna kuća za one koji su skrivali Ratka Mladića i ubice dvojice vojnika.

Otac ubijenog Dragana, Janko Jakovljević rekao je novinarima da porodice stradalih vojnika punih deset godina vode borbu za istinu o onome što se desilo u objektu “Karaš” ali da im nadležne institucije ne pomažu u tim nastojanjima.

“Vlast malo misli o nama a godine čine svoje. Pitanje je da li ćemo doživeti da se slučaj razjasni pošto su i privatne tužbe koje smo podneli protiv bivšeg vojnog istražnog sudije Vuka Tufegdžića, zastarele. Da je Vladan Batić živ, siguran sam da bi ubice naše dece bile otkrivene”, kazao je Jakovljević.

Prema rečima pravnog zastupnika porodica Jakovljević i Milovanović, Predraga Savića, “nijedna istraga u Srbiji nije vođena traljavije i lošije od ove”.

“Gardisti su ubijeni na samo nekoliko metara od tajnog ulaza u objekat ‘Karaš’. Taj ulaz je otkriven 2009. godine a do tada se vodio kao trafo-stanica. Poslednje reči ubijenog Dražena potvrđuju da su ubice izašle iz tog ulaza. Mi do sada nismo spominjali njegovo postojanje zbog pretnje krivičnog progona”, kazao je Savić, koji je najavio da će od nadležnih sudskih institucija zahtevati da donesu naredbu o saslušanju zaposlenih u objektu “Karaš” koji su radili na njegovom održavanju.

“Da bi došli do istine, potrebno je da ti ljudi prekinu zavet ćutanja na koji ih možda obavezuje čuvanje vojne tajne”, rekao je Savić.

Advokat porodica stradalih gardista Olgica Batić ocenila je da niko od najviših državnih funkcionera tokom prethodnih deset godina nije bio zainteresovan da se utvrdi istina o smrti vojnika u Topčideru.

“Prošle godine su roditelji ubijenih gardista uputili apel tadašnjem prvom potpredsedniku vlade Aleksandru Vučiću i ministru pravde Nikoli Selakovića da ih prime ali to se do danas nije dogodilo. Niko od državnih funkcionera ne primećuje te ljude, kao da postoji selektivnost pravde”, kazala je Batić i dodala da će tražiti dodatno saslušanje visokih oficira koje je u svom iskazu pred holandskim istražnim sudijom o slučaju “Topčider”, spomenuo haški optuženik Ratko Mladić.

“Mladić je negirao da je bio u objektu ‘Karaš’ ali je spomenuo imena nekih visokih vojnih funkcionera koji su se u trenutku pogibije gardista, nalazili u tom objektu. Još je rano da javno obelodanimo ta imena ali ćemo zahtevati da oni budu saslušani”, rekla je Batić.

Osim članova porodica, obeležavanju desetogodišnjice pogibije gardista u Topčideru, prisustvovala su i članice “Žena u crnom”.

“Ovo je dokaz beščašća vojske i čitave države koja se oglušila o vapaje i zahteve porodica ubijenih vojnika i svih ostalih koji se bore za istinu o onome što se dogodilo u kasarni u Topčideru 2004. godine”, rekla je Staša Zajović i ocenila da neresavanje tog slučaja ne predstavlja samo privatni bol porodica ubijenih vojnika već čitave društvene zajednice.

“Porodice Jakovljević i Milovanović neće se oporaviti dok oni koji su krivi za smrt njihovih sinova ne budu otkriveni i kažnjeni. Država se do danas brinula samo kako da sakrije zločinačke tragove ubica, što je uvredljivo za porodice i za nas koji godinama tragamo za istinom”, rekla je ona.

Dvadesetak okupljenih aktivista Žena u crnom nosilo je transparente na kojima je pisalo “otkrite ubice vojnika”, “zašto država ćuti”, “nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru” i “pamtimo”.

Pripadnici Gardijske brigade Vojske Srbije i Crne Gore Dražen Milovanović i Dragan Jakovljević poginuli su 5. oktobra 2004. godine dok su bili na straži u blizini podzemnog objekta “Karaš” u Topčideru. Vojna komisija zaključila je da su se oni poubijali međusobno dok je nezavisna državna komisija u svom izveštaju navela da je Milovanovića i Jakovljevića ubila treća osoba.

Decenija od ubistva dvojice gardista u Topčideru

Tanjug | 04. oktobar 2014. 10:51 | Komentara: 2

Deseta godišnjica otkako su gardisti na odsluženju vojnog roka, Dragan Jakovljević i Dražen Milovanović, ubijeni u kasarni na Topčideru navršava se u nedelju, a njihove porodice i dalje tragaju za istinom

Deseta godišnjica otkako su gardisti na odsluženju vojnog roka, Dragan Jakovljević i Dražen Milovanović, ubijeni u kasarni na Topčideru navršava se u nedelju, a njihove porodice, deceniju posle toga i dalje tragaju za istinom.

Decenija od ubistva gardista i ove godine će biti obležene paljenjem sveća i polaganjem cveća ispred ulaza u kasarnu na Topčideru, najavili su pravni zastupnici porodica gardista.

Na obeležavanju decenije od ubistva biće i Žene u crnom koje će kasnije i na Trgu Republike održati protest sa porukom “da nikada nećemo zaboraviti na zločin u Topčideru”.

U Beogradu je tim povodom u petak predstavljena knjiga “Slučaj Topčider - anatomija državnog zločina”. čiji je autor Bojan Tončić.

Tončić je na promociji rekao da je posle deset godina taj slučaj u pretkrivičnom postupku i da su institucije države od njega “digle ruke”.

On je izneo uverenje da je reč “o zataškavanju koje je, nakon skrivanja Ratka Mladića, bilo državni posao broj jedan”.

Direktorka Centra za evroatlantske studije Jelena Milić ocenila je da je dobro što je knjiga podsetila na hronologiju događaja, “između ostalog i da se ne bi dozvolilo da taj slučaj padne u zaborav”.

Ona je ukazala da u knjizi nema osvrt na to kako se aktuelna vlast odnosila prema slučaju ubijenih gardista dok su bili opozicija, ali i šta rade sada, kad imaju sve mehanizme kontrole službi bezbednosti”.

Na promociji knjige prikazan je i dokumentarni film “Pamtimo - sećanje na Dragana Jakovljevića”, autorke Marije Randelović.

Odmah nakon pucnjave, 5. oktobra 2004. godine vojska je saopštila da je Milovanović pucao na Jakovljevića i zatim izvršio samoubistvo a potom je vojno pravosuđe utvrdilo da je Jakovljević ubio Milovanovića i izvršio samoubistvo.

Zbog sumnje u profesionalnost rada vojnih pravosudnih organa, Savet ministara SCG i Vrhovni savet obrane formirali su nezavisnu komisiju koja je došla do zaključka da je na gardiste pucala treća osoba.

Izveštaj nezavisne komisije 2008. godine su potvrdili i forenzičari američkog FBI čime je stavljena tačka na višegodišnje špekulacije da li su gardisti ubijeni ili su jedan na drugog pucali 5. oktobra 2004. godine. Porodice su pre dve godine dobile anonimna pisma potpisana sa “Bivše obezbeđenje haškog optuženika” u kojima se navodi da je za smrt njihove dece odgovoran haški optuženik Ratko Mladić, koji je u to vreme, kako se tvrdi, bio u objektu “Karaš”.

Potom je jedan od pravnih zastupnika porodica, advokat Predrag Savić saopštio novinarima da nadležni državni organi treba da utvrde koliko su podaci u tim pismima verodostojni kao i da li možda postoje motivi za ometanje istrage.

Međutim tužilac za ratne zločine Vladimir Vukčević koji je kao šef Akcinog tima za hvatanje odbeglih haških optuženika godinama tražio Mladića, demantovao je da se Mladić krio u Karašu u vreme ubistva gardista.

Decenija od ubistva vojnika Dražena Milovanovića i Dragana Jakovljevića

Država - ubica bez stida

Piše: **Bojan Tončić**

Novi dokaz - postojanje javnosti neotkrivenog tunela koji vodi do mesta zločina u topčiderskoj kasarni, objekta "Karaš, objasnio je zastupnik porodica Predrag Savić, iako mu je to zabranjeno pod pretnjom krivičnim progonom * Olgica Batić: Interesuje nas šta nadležni misle da preduzmu, u prvom redu Tužilaštvo, jer je predmet kod zamenika tužioca u Višem javnom tužilaštvu. Takođe, šta misle i premijer Aleksandar Vučić i ministar pravde Nikola Selaković * Niko nije primio porodice ubijenih gardista

Deset godina od ubistva vojnika Dražena Milovanovića i Dragana Jakovljevića, na mestu zločina obeležile su porodice ubijenih, Žene u crnom i zastupnici porodica. Advokat Predrag Savić rekao je da, uprkos pretnji krivičnim progonom, mora da saopšti javnosti postojanje tajnog prolaza, nedaleko od mesta zločina.

"Tužilaštvo je u ovom predmetu postupalo vrlo aljkavo i nemarno. Do 2009. nije se znalo da uopšte postoji tajni ulaz, a tada je pokojni Vladan Batić, koji je bio pravni zastupnik porodica, pitao "šta se krije ispod gomile kamenja i zardalih vrata". Savić je naveo da im je rečeno da je ispod trafo-stanica, nakon čega je Batić zahtevao da se ona otvori, a kako tvrdi, ispostavilo se da je reč o tajnom ulazu koji je besprekorno održavan.

"Iz tog ulaza su izašle ubice gardista i verovatno su se na taj ulaz vratili nazad. Reči stradalog Dražena Milovanovića 'iznutra, iznutra', koje je uputio starijem vodniku koji ga je pitao odakle je pucano, pokazuju da je to učinjeno iz tajnog ulaza u Topčideru", rekao je Savić.

On je pozvao zaposlene u "Karašu" koji su radili na održavanju prostorija u koje se ulazi odatle da "prekinu zavet ćutanja" i kažu šta znaju, a ukoliko je reč o vojnoj tajni, da se skine oznaka tajnosti.

Pravni zastupnici će, kako je dodao, podneti zahtev Tužilaštvu da budu saslušani zaposleni u Karašu koji su održavali tajni ulaz, a najavio je i mogućnost ponovnog obraćanja Ustavnom sudu Srbije i Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu.

Olgica Batić, jedna od zastupnica, kazala je da "sve govori u prilog činjenici da nije postojala politička volja da se ovaj predmet reši".

"Podsetiću da se niko od državnih funkcionera nije udostojio da primi članove porodica Jakovljević i Milovanović. Da se odmakne u predmetu i sazna istina. U nekim drugim predmetima se odmaklo, u ovom nije. Postavlja se pitanje da li je to selektivnost pravde, jer pravda nije dostižna porodicama Jakovljević i Milovanović. Interesuje nas šta nadležni misle da preduzmu, u prvom redu Tužilaštvo, jer je predmet kod zamenika tužioca u Višem javnom tužilaštvu. Takođe, šta misle i premijer Aleksandar Vučić i ministar pravde Nikola Selaković", rekla je Olgica Batić.

Ona je naglasila i to da je ove godine Ratko Mladić salušan u Hagu, odnosno da je negirao svoju umešanost i naveo neka imena. Advokati porodica tražiće da ti ljudi budu saslušani.

Janko Jakovljević, otac ubijenog Dragana Jakovljevića, rekao je da tužilaštvo "još tapka u mestu", odnosno "punih 10 godina mlati praznu slamu".

Majka pokojnog Dražena Milovanovića, Biljana, navela je da "niko ništa ne preduzima - ni vojska, ni država", kako bi se rasvetlila smrt dvojice gardista, a dodala je i da "zna da ih je vojska ubila".

Jednočasovnim protestnim stajanjem na prostoru ispred "Ruskog cara" u Beogradu, Žene u crnom su u nedelju podsetile na topčidersko ubistvo. Njihov protest izazvao je ovoga puta veću pažnju građana, s obzirom na to da se u centru grada održavala trka rolerima. Aktivistkinje su nosile parole "Zašto država ćuti", "Nikada nećemo zaboraviti zločin u Topčideru", "Sećamo se Dražena", "Sećamo se Dragana", "Otkrijte ubice vojnika". Jedan od aktivista na pločniku je ispisao parolu: "Zahtevamo istinu! Tražimo pravdu za Dragana i Dražena".

Obeležena desetogodišnjica ubistva gardista u Topčideru

Ažurirano posljednji put: 05.10.2014 15:43

Polaganjem venaca ispred ulaza u vojni objekat "Karaš" u Topčideru, u nedelju je obeležena desetogodišnjica ubistva gardista **Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića**.

Otac ubijenog Dragana, **Janko Jakovljević** rekao je da porodice ubijenih vojnika punih deset godina vode borbu za istinu o onome što se desilo u objektu "Karaš" ali da im nadležne institucije ne pomazu u tim nastojanjima. *"Vlast malo misli o nama a godine čine svoje. Pitanje je da li ćemo doživeti da se slučaj razjasni pošto su i privatne tužbe koje smo podneli protiv bivšeg vojnog istražnog sudije Vuka Tufegdžića, zastarele"*, kazao je Jakovljević.

Prema rečima pravnog zastupnika porodica Jakovljević i Milovanović, **Predraga Savića**, *"nijedna istraga u Srbiji nije vođena traljavije i lošije od ove"*.

"Gardisti su ubijeni na samo nekoliko metara od tajnog ulaza u objekat 'Karaš'. Taj ulaz je otkriven 2009. godine a do tada se vodio kao trafo-stanica. Poslednje reči ubijenog Dražena potvrđuju da su ubice izašle iz tog ulaza. Mi do sada nismo spominjali njegovo postojanje zbog pretnje krivičnog progona", kazao je Savić.

On je najavio da će od nadležnih sudskih institucija zahtevati da donesu naredbu o saslušanju zaposlenih u objektu "Karaš" koji su radili na njegovom održavanju.

"Da bi došli do istine, potrebno je da ti ljudi prekinu zavet ćutanja na koji ih možda obavezuje čuvanje vojne tajne", rekao je Savić.

Advokat porodica stradalih gardista **Olgica Batić** ocenila je da niko od najviših državnih funkcionera tokom prethodnih deset godina nije bio zainteresovan da se utvrdi istina o smrti vojnika u Topčideru.

"Prošle godine su roditelji ubijenih gardista uputili apel tadašnjem prvom potpredsedniku vlade Aleksandru Vučiću i ministru pravde Nikoli Selakovića da ih prime ali to se do danas nije dogodilo. Niko od državnih funkcionera ne primećuje te ljude, kao da postoji selektivnost pravde", kazala je Batić.

Ona je dodala da će tražiti dodatno saslušanje visokih oficira koje je u svom iskazu pred holandskim istražnim sudijom o slučaju "Topčider", spomenuo haški optuženik **Ratko Mladić**.

"Mladić je negirao da je bio u objektu 'Karaš' ali je spomenuo imena nekih visokih vojnih funkcionera koji su se u trenutku pogibije gardista, nalazili u tom objektu. Još je rano da javno obelodanimo ta imena ali ćemo zahtevati da oni budu saslušani", rekla je Batić.

Zajović: "Srbija sigurna kuća za ubice gardista"

Pored članova porodica, obeležavanju desetogodišnjice ubistva gardista u Topčideru, prisustvovala su i aktivistkinje "Žena u crnom" koje su nosile transparent na kome je pisalo *"Nikad nećemo zaboraviti zločin u Topčideru"*.

Aktivistkinja "Žena u crnom" **Staša Zajović** izjavila je da je *"Srbija sigurna kuća za one koji su skrivali Ratka Mladića i ubice dvojice vojnika"*.

"Ovo je dokaz beščašća vojske i čitave države koja se oglušila o vapaje i zahteve porodica ubijenih vojnika i svih ostalih koji se bore za istinu o onome što se dogodilo u kasarni u Topčideru 2004. godine", rekla je Zajović.

Decenija od pogibije gardista: Sistemsko zataškavanje zločina

Milan Nešić

03.10.2014

Unedelju se navršava tačno deset godina kako roditelji poginulih gardista **Dragana Jakovljevića** i **Dražena Milovanovića** u kasarni na Topčideru, čekaju pravdu za svoje stradale sinove. Nezavisna komisija i nekoliko ekspetriza su, nasuprot nalazima zvanične vojne istrage da je jedan mladić ubio drugog pa potom izvršio samoubistvo, utvrdili da su dvojica gardista ubijena. Istraga pokrenuta protiv nepoznatih osoba zbog tog zločina i dalje tapka u mestu.

Deceniju pošto su izgubili svoje najmilije, neutešne porodice Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića još jednu godinu zaredom će položiti cveće i zapaliti sveće na ulazu u podzemni vojni objekat "Karaš" ne znajući ko je odgovoran za smrt dvojice mladića tokom redovnog služenja vojske.

Kao pripadnici Gardijske brigade njih dvojica su 5. oktobra 2004. stradali od oružane vatre dok su bili u redovnoj patroli.

Nezavisna državna komisija, formirana zbog sumnji u profesionalnost vojne istrage, došla je do zaključka da je na gardiste pucala treća osoba, što su potvrdili i forenzičari američkog Federalnog istražnog biroa.

Međutim, porodice poginulih momaka i ovdašnja javnost su i dalje daleko od epiloga tog slučaja pošto pretkrivični postupak pokrenut protiv nepoznatih osoba i dalje tapka u mestu, kaže za naš program **Janko Jakovljević**, Draganov otac.

"Žalosno bi bilo ako niko ne bi bio kažnjen. Mi tražimo da se sudi na osnovu dokazanog činjeničnog stanja i dokaza. Papirologije ima, ali neko neće da sprovodi. Niko se ne oglašava, da li se šta radi ili ne radi, ne znam. Trebalo je da se saslušava mnogo svedoka, bilo je nekih dojava. Mi smo sve priložili. Ovi gore iz vrha, niko se ne obraća, nit pojavljuje, poziva... u odnosu na prethodnu vlast. Nije ni prethodna bila bog zna dobra, ali ipak setili su se ponekad.", kaže Janko Jakovljević.

Osim tog postupka, po optužnom predlogu porodica gardista, protiv nekadašnjeg vojnog sudije koji je vodio istragu o njihovoj pogibiji **Vuka Tufegdžića** trenutno se vodi proces koji su pokrenuli zbog sumnji na propuste i zataškavanje. Međutim, njihov pravni zastupnik **Predrag Savić** upozorava da mu pretilo zastarevanje, zbog čega strahuje da bi ometanje istrage moglo proći nekažnjeno.

"Istraga je skrajnuta na pogrešnu stranu, učinjeni su veliki propusti tako da niko neće odgovarati što je na primer uništena uniforma vojnika gardista, što obdukcija nije urađena kako treba. Što nikada nije pretresen podzemni deo objekta "Karaš". Što je istraga traljavo vođenja a tu pogotovo podsećam na prosejavanje zemlje. Što su projektili izvađeni iz tela vojnika i dati na ruke predstavnicima vojne istrage.", kaže Savić.

Veza sa Mladićem

I deset godina kasnije Vuk Tufegdžić, čelnik vojne istražne komisije ne odstupa od nalaza da je jedan vojnik ubio drugog, posle čega je počinio samoubistvo. Odbacuje optužbe za ometanje istrage u slučaju "Topčider", dodajući da će na ročištu zakazanom krajem meseca javnosti predstaviti sve informacije vezane za taj slučaj.

"Kad kažem da ostajem iza svega što sam do sada izjavljivao, to ne govorim da bih bilo koga štutio. Niti zbog bilo koje svoje lične potrebe, već isključivo radi istine. Zbog toga što je ono što je utvrđeno tako, nijednog traga i dokaza nema za nešto drugo. Propusta tu apsolutno nikakvih nije bilo, niti bilo kakvog zataškavanja. Meni se čini da bi ovde mnogi voleli da nastupi zastarelost, da bi mogli da kažu eto neko ga je zaštićio i sačuvao i zbog toga njemu nije ništa. On je čuvao tamo nekoga ko je ubio vojnike. E pa nije tačno, mene niti bilo ko štiti niti čuva.", tvrdi Tufegdžić.

Smrt dvojice gardista dovodi se i u vezu sa haškim optuženikom **Ratkom Mladićem** zbog čega su advokati

njihovih porodica tražili i da on bude saslušan zbog sumnje da su se 2004. godine u vojnom objektu “Karaš” skrivali haški optuženici. U junu ove godine je i tužilac u procesu protiv Mladića sugerisao da su gardisti ubijeni zato što su ga videli.

Jelena Milić iz Centra za evroatlanske studije, koja se godinama zalaže za utvrđivanje istine o sudbini gardista, smatra da država sistemski zataškava kako taj, tako i druge zločine poput pogibije radnika Radiotelevizije Srbije tokom NATO intervencije.

“Bila sam nažalost svedok i tako banalnih ponuda da odustanu od tužbi i istraga. Da im se nadoknade računi za struju. Zaista strašno... Nažalost taj plan se kao i u slučaju radnika RTS-a relativno uspešno događa. Deset godina od slučaja “Topčider”, još više od slučaja RTS-a mi nemamo odgovore na ključna pitanja. Svi akteri su sve umorniji i fizički sve stariji”, upozorava Jelena Milić.

Kako se ne bi zaboravila tragična sudbina stradalih gardista nekadašnje vojske Srbije i Crne Gore, a država podstakla da stvari u tom slučaju pomeri sa mrtve tačke u Beogradu je uoči obeležavanja godišnjice njihove pogibije promovisana knjiga “Slučaj Topčider - Anatomija državnog zločina”, novinara **Bojana Tončića**. Njen autor upozorava da sve ukazuje na to da su institucije od ovog slučaja digla ruke.

“Po mojoj oceni, a nju temeljim na razgovoru sa više ljudi, reč je o nastavku rata i logično je bilo da se nastavak rata koji je država Srbija vodila odvija i u Beogradu. Ovde i ovog puta na jedan tragičan način, a nastavak rata je i skrivanje Ratka Mladića. Taj državni posao je zapravo iza čitave ove priče.”, zaključuje Bojan Tončić.

Novi detalji o ubistvu gardista na Topčideru: Ubijeni iz tajnog tunela?

Advokat porodica ubijenih gardista u Topčideru Predrag Savić rekao je da je blizu mesta gde su oni stradali pronađen skriveni tunel koji je dobro održavan.

Povodom desete godišnjice od stradanja Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića u kasarni na Topčideru okupile su se porodice vojnika, a tom prilikom je Savić rekao da je na desetak metara od mesta gde su oni poginuli 2004. godine pronađen dobro očuvani, zamaskirani tunel za koji su ranije u vojsci tvrdili da je trafo-stanica.

Ni deset godina od ubistva roditelji ubijenih gardista niko od nadležnih nije želeo da primi, advokati porodica naglašavaju da posebno sada imaju jak razlog da otkriju ko stoji iza očiglednog ubistva dvojice vojnika, piše portal B92.

Advokat je rekao da je to novi podatak u javnosti, a braniocima je napisana naredba da ne smeju da pominju tajni ulaz, jer je za to postojala pretnja krivičnim progonom.

– Sada moramo da se obratimo jer je tužilaštvo u ovom predmetu postupalo vrlo aljkavo i nemarno – tvrdi Savić.

Kako je precizirao, do 2009. godine se nije znalo da uopšte postoji tajni ulaz, a tada je pokojni Vladan Batić, koji je bio pravni zastupnik porodica, pitao “šta se krije ispod gomile kamenja i zarđalih vrata”.

Savić je naveo da im je rečeno da je ispod trafo-stanica, nakon čega je Batić zahtevao da se ona otvori, a kako tvrdi, ispostavilo se da je reč o tajnom ulazu koji je besprekorno održavan.

– Iz tog ulaza su izašle ubice gardista i verovatno su se na taj ulaz vratili nazad. Reči stradalog Dražena Milovanovića ‘iznutra, iznutra’, koje je uputio starijem vodniku koji ga je pitao odakle je pucano, pokazuju da je to učinjeno iz tajnog ulaza u Topčideru – rekao je Savić.

On je pozvao zaposlene u Karašu koji su, kako tvrdi, radili na održavanju tajnog ulaza, da “prekinu zavet ćutanja” i kažu šta znaju, a ukoliko je reč o vojnoj tajni, da se skine oznaka tajnosti.

Pravni zastupnici će, kako je dodao, podneti zahtev Tužilaštvu da budu saslušani zaposleni u Karašu koji su održavali tajni ulaz, a najavio je i mogućnost ponovnog obraćanja Ustavnom sudu Srbije i Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu.

Jedan od pranih zastupnika porodica Olgica Batić kritikovala je što niko od visokih državnih funkcionera u poslednjih 10 godina nije primio očeve gardista, a rekla je da je zahtev da budu primljeni još prošle godine poslat ministru pravde Nikoli Selakoviću i tada prvom potpredsedniku vlade, a danas premijeru Aleksandru Vučiću.

Govoreći o slučaju, ona je podsetila da je ove godine, na osnovu zamolnice, Ratko Mladić salušan u Hagu od strane holandskog istražnog sudije, a u vezi sa smrću dvojice gardista.

– Način i formulacija pitanja nisu dali bolje odgovore na pitanja koja ne bi postavio verovatno ni bruceš Pravnog fakulteta – navela je Batićeva, koja je dodala da je Mladić naveo neka imena, ali i negirao svoju umešanost.

Pravni zastupnici će, kako je dodala, tražiti da ljudi koje je Mladić pomenuo, a o čijim imenima nije želela da govori, budu saslušani.

Ona je ocenila i da se “niko nije udostojio da se odmakne u predmetu”, zbog čega se postavlja pitanje da li je reč o selektivnosti pravde od koje su izuzete porodice Jakovljević i Milovanović.

Batićeva je, takođe, rekla da je “sramno što neki ljudi i posle 10 godina pominju da je reč o samoubistvu gardista”, a na pitanje kod koga je predmet, rekla je da on stoji kod zamenika višeg javnog tužioca.

Janko Jakovljević, otac stradalog Dragana, ocenio je da aktuelna vlast jako malo misli o porodicama ubijenih gardista, te da tužilaštvo “još tapka u mestu”.

On je izrazio bojazan da ne dođe do toga da predmet zastari, a rekao je i da tužilaštvo “punih 10 godina mlati praznu slamu”.

Majka pokojnog Dražena Milovanovića, Biljana, navela je da “niko ništa ne preduzima - ni vojska, ni država”, kako bi se rastvetlila smrt dvojice gardista, a dodala je i da “zna da ih je vojska ubila”.

Na obeležavanju decenije od ubistva bile su i Žene u crnom koje su položile venac i nosile transparent “Nikada nećemo zaboraviti zločinu u Topčideru”, a kasnije su svoj protest prenele na Trg Republike i Knez Mihailovu ulicu.

Aktivistkinja Žena u crnom Staša Zajović izjavila je da je Srbija sigurna kuća za one koji su skrivali Ratka Mladića i ubice dvojice vojnika.

– Ovo je dokaz beščasća vojske i čitave države koja se oglušila o vapaje i zahteve porodica ubijenih vojnika i svih ostalih koji se bore za istinu o onome što se dogodilo u kasarni u Topčideru 2004. godine – rekla je novinarka Staša Zajović na Trgu Republike.

Treću osobu potvrdio i FBI

Jakovljević i Milovanović su poginuli 5. oktobra 2004. godine, tokom služenja vojnog roka. Prvi izveštaj vojnog suda naveo je da se radi o ubistvu i samoubistvu, da bi kasnije nezavisna komisija utvrdila da je neko treći ubio obojicu, što su kasnije potvrdili i forenzičari FBI.

Obeležena decenija od ubistva dvojice gardista

BEOGRAD - Decenija otkako su gardisti na odsluženju vojnog roka, Dragan Jakovljević i Dražen Milovanović, ubijeni u kasarni na Topčideru obeležena je danas paljenjem sveća i polaganjem cveća, a pravni zastupnici su naveli da imaju nova saznanja o tom slučaju.

Porodice stradalih gardista deceniju kasnije i dalje tragaju za istinom, a jedan od pravnih zastupnika porodica Predrag Savić rekao je danas da su gardisti ubijeni na samo nekoliko metara od ulaska u tajni prolaz za Karaš.

To je, kako je dodao, novi podatak u javnosti, a braniocima je napisana naredba da ne smeju da pominju tajni ulaz, jer je za to postojala pretnja krivičnim progonom.

“Sada moramo da se obratimo jer je tužilaštvo u ovom predmetu postupalo vrlo aljkavo i nemarno”, trdi Savić.

Kako je precizirao, do 2009. godine se nije znalo da uopšte postoji tajni ulaz, a tada je pokojni Vladan Batić, koji je bio pravni zastupnik porodica, pitao “šta se krije ispod gomile kamenja i zardalnih vrata”.

Savić je naveo da im je rečeno da je ispod trafo-stanica, nakon čega je Batić zahtevao da se ona otvori, a kako tvrdi, ispostavilo se da je reč o tajnom ulazu koji je besprekorno održavan.

“Iz tog ulaza su izašle ubice gardista i verovatno su se na taj ulaz vratili nazad. Reči stradalog Dražena Milovanovića “iznutra, iznutra”, koje je uputio starijem vodniku koji ga je pitao odakle je pucano, pokazuju da je to učinjeno iz tajnog ulaza u Topčideru”, rekao je Savić.

On je pozvao zaposlene u Karašu koji su, kako tvrdi, radili na održavanju tajnog ulaza, da “prekinu zavet ćutanja” i kažu šta znaju, a ukoliko je reč o vojnoj tajni, da se skine oznaka tajnosti.

Pravni zastupnici će, kako je dodao, podneti zahtev Tužilaštvu da budu saslušani zaposleni u Karašu koji su održavali tajni ulaz, a najavio je i mogućnost ponovnog obraćanja Ustavnom sudu Srbije i Evropskom sudu za ljudska prava u Strazburu.

Jedan od pranih zastupnika porodica Olgica Batić kritikovala je što niko od visokih državnih funkcionera u poslednjih 10 godina nije primio očeve gardista, a rekla je da je zahtev da budu primljeni još prošle godine poslat ministru pravde Nikoli Selakoviću i tada prvom potpredsedniku vlade, a danas premijeru Aleksandru Vučiću.

Govoreći o slučaju, ona je podsetila da je ove godine, na osnovu zamolnice, Ratko Mladić salušan u Hagu od strane holandskog istražnog sudijske, a u vezi sa smrću dojice gardista.

“Način i formulacija pitanja nisu dali bolje odgovore na pitanja koja ne bi postavio verovatno ni bruceš Pravnog fakulteta”, navela je Batić, koja je dodala da je Mladić naveo neka imena, ali i negirao svoju umešanost.

Pravni zastupnici će, kako je dodala, tražiti da ljudi koje je Mladić pomenuo, a o čijim imenima nije želela da govori, budu saslušani.

Ona je ocenila i da se “niko nije udostojio da se odmakne u predmetu”, zbog čega se postavlja pitanje da li je reč o selektivnosti pravde od koje su izuzete porodice Jakovljević i Milovanović.

Batić je, takođe, rekla da je “sramno što neki ljudi i posle 10 godina pominju da je reč o samoubistvu gardista”, a na pitanje kod koga je predmet, rekla je da on stoji kod zamenika višeg javnog tužioca.

Janko Jakovljević, otac stradalog Dragana, ocenio je da aktuelna vlast jako malo misli o porodicama ubijenih gardista, te da tužilaštvo “još tapka u mestu”.

On je izrazio bojazan da ne dođe do toga da predmet zastari, a rekao je i da tužilaštvo “punih 10 godina mlati praznu slamu”.

Majka pokojnog Dražena Milovanovića, Biljana, navela je da “niko ništa ne preduzima - ni vojska, ni država”, kako bi se rastvetlila smrt dvojice gardista, a dodala je i da “zna da ih je vojska ubila”.

Obeležavanju decenije od ubistva bile su i Žene u crnom koje su položile venac i nosile transparent “Nikada nećemo zaboraviti zločinu u Topčideru”.

Odmah nakon pucnjave, 5. oktobra 2004. godinen vojska je saopštila da je Milovanović pucao na Jakovljevića i zatim izvršio samoubistvo, a potom je vojno pravosuđe utvrdilo da je Jakovljević ubio Milovanovića i izvršio samoubistvo.

Zbog sumnje u profesionalnost rada vojnih pravosudnih organa, Savet ministara SCG i Vrhovni savet obrane formirali su nezavisnu komisiju koja je došla do zaključka da je na gardiste pucala treća osoba.

Izveštaj nezavisne komisije 2008. godine su potvrdili i forenzičari američkog FBI, čime je stavljena tačka na višegodišnje spekulacije da li su gardisti ubijeni ili su jedan na drugog pucali 5. oktobra 2004. Godine.

Porodice su pre dve godine dobile anonimna pisma potpisana sa "Bivše obezbeđenje haškog optuženika" u kojima se navodi da je za smrt njihove dece odgovoran haški optuženik Ratko Mladić, koji je u to vreme, kako se tvrdi, bio u objektu "Karaš".

Potom je jedan od pravnih zastupnika porodica, advokat Predrag Savić, saopštio novinarima da nadležni državni organi treba da utvrde koliko su podaci u tim pismima verodostojni, kao i da li možda postoje motivi za ometanje istrage.

Međutim, tužilac za ratne zločine Vladimir Vukčević, koji je kao šef Akcinog tima za hvatanje odbeglih haških optuženika godinama tražio Mladića, demantovao je da se Mladić krio u "Karašu" u vreme ubistva gardista.

Žene u crnom: Istina i pravda za ubijene gardiste

Aktivisti pokreta Žene u crnom danas su u Knez Mihailovoj obeležile deceniju otkako su gardisti na odsluženju vojnog roka, Dragan Jakovljević i Dražen Milovanović, ubijeni u kasarni na Topčideru.

Aktivisti su na ulici ispisali poruku "Tražimo istinu, zahtevamo pravdu za Dragana i Dražena", a Staša Zajović rekla je da je obeležavanje desetogodišnjice izraz saosećanja i solidarnosti sa porodicama i njihovom borbom za istinom.

"Država se isključivo bavila kako da sakrije zločinačke tragove ubica gardista i kako da prikrije one koji su sakrivali Ratka Mladića. To je uvredljivo ne samo za porodice, već i za sve one koji se bore za kažnjivost zločina", rekla je Zajović.

Ona je najavila i da će u Beloj Reci biti otvoren arhiv sa sakupljenom dokumentacijom u vezi sa slučajem kako bi buduće generacije mogle da se upoznaju, dodajući da se "bez priznavanja zlodela ne može govoriti o evrointegracijama i demokratizaciji Srbije".

Decenija od ubistva gardista u Topčideru

NVO Žene u crnom u centru Beograda obilježile su desetogodišnjicu ubistava dvojice gardista, Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića, na redovnom odsluženju vojnog roka, u kasarni Topčider, za koja još uvek nijesu pronađeni počinioci.

Glavna koordinatorka ove organizacije Staša Zajović izjavila je da danas zajedno sa porodicom Jakovljević obilježavaju „desetogodišnjicu svirepog, okrutnog i mučkog ubistva“ i dodala:

„To je jedan od najstrašnijih državno-organizovanih zločina i mi se plašimo da samim tim što do današnjeg dana postupak nije čak ni u prekrivičnoj fazi potvrđuje ono što mi znamo, a to je da je ova država sigurna kuća za one koji skrivaju već deset godina istinu o ubistvu gardista, da je sigurna kuća za sve one koji su skrivali Ratka Mladića, a da je to prosto dokaz beščasća i Vojske i potpune bahatosti ove države.“

Kako je navela Zajović, povodom ovog dana, Žene u crnom organizuju čitav niz aktivnosti i to u znak podrške „hrabroj i neumornoj borbi“ porodica Jakovljević i Milovanović i to u državi koja se potpuno oglušila o njihove vapaje i zahtjeve.

„Mi, takođe, ovim izražavamo i naše saosjećanje sa porodicama i smatramo da ovo nije lični i privatni bol ovih porodica, nego čitave društvene zajednice, kojoj saosjećanje sa ovim porodicama pomaže da povrate lice ljudskosti i bez solidarnosti društvene zajednice i kažnjavanja počinitelaca mučkog ubistva, porodice Jakovljević i Milovanović ne mogu da se oporave“, rekla je Zajović.

Upitana šta je do sada država Srbija preuzela povodom otkrivanja počinioca ovih ubistava, Staša Zajović je istakla:

„Država se isključivo brinula kako da sakrije zločinačke tragove ubistava ovih gardista i kako da prikrije one koje su skrivali Ratka Mladića. To je uvrjedljivo i za porodice i za nas koji se 23 godine borimo neumorno za kažnjivost zločina, kako u ratu, tako i u miru, kako za zločine počinjene u naše ime van granica ove države, tako i unutar ove države.“

U kasarni na Topčideru u Beogradu, povodom desete godišnjice od stradanja Dragana Jakovljevića i Dražena Milovanovića, jutros su se okupile porodice vojnika, a tom prilikom je advokat porodica ubijenih vojnika, Predrag Savić rekao da je na desetak metara od mjesta gdje su oni poginuli 2004. pronađen dobro očuvani, zamaskirani tunel za koji su ranije u vojsci tvrdili da je trafo-stanica.

Petog oktobra 2004., utvrđeno je da su Jakovljević i Milovanović ubijeni dok su bili na straži. Uprkos prvobitnim tvrdnjama da se radilo o ubistvu i samoubistvu, istragom je utvrđeno da je vojnike ubila treća osoba.

Prema prvim spekulacijama, kao motiv za ova ubistva navedeno je da su gardisti slučajno vidjeli tada odbjeglog haškog optuženika Ratka Mladića, što je ove godine, na suđenju Mladiću, potvrdio i haški tužilac.

Tužilac za ratne zločine u Srbiji Vladimir Vukčević, prije tri godine, rekao je da je istraživanjem kretanja Ratka Mladića za vrijeme njegovog bjekstva utvrđeno da se on nije nalazio u ovoj kasarni u vrijeme kada su gardisti ubijeni.

(AA)

Na sajtu Žena u crnom www.zeneucrnom.org možete naći knjigu “Slučaj Topčider - anatomija državnog zločina”

Recenzija romana Različak. Slučaj za Milenu Lukin

Christian Schünemann & Jelena Volić, Kornblumenblau. Ein Fall für Milena Lukin

Roman Različak. *Slučaj za Milenu Lukin* objavljen je 2013. u Zürichu na njemačkom jeziku (u poznatoj izdavačkoj kući „Diogenes“). Autori su njemački književnik iz Berlina Christian Schünemann (Kristijan Šineman) i Jelena Volić, koja na beogradskom univerzitetu predaje noviju njemačku književnost. Napisali su zajedno ovu knjigu: to je jedan kriminalistički roman, koji je – kako i sami autori naglašavaju u predgovoru – inspiriran istinitom događajem: u jednoj beogradskoj kasarni 5. oktobra 2004. poginula su pod čudnim okolnostima dva vojnika (u romanu su datumi drugačiji: u noći 12. jula dvojica gardista, pripadnika elite jedinice srpske vojske, rutinski su obilazili vojnu zonu u Topčideru, a idućega jutra nađeni su mrtvi). Prema službenoj izjavi Vojske Srbije – nastavlja u predgovoru – vojnici su iz nepoznatih razloga počinili ubojstvo i samoubojstvo. Međutim, nezavisna komisija je ustanovila da je vojnike iz neposredne blizine ubio netko treći. Autori naglašavaju da roman (i po opisanim događajima i po licima koja se u njemu javljaju) ne predstavlja rekonstrukciju činjenica događaja u Topčideru nego rezultat njihove mašte. Dakle, roman je samo nadahnut istinitim događajem, te nema namjeru da ponudi činjeničnu istinu o tragediji koja se dogodila. To je posebno vidljivo na osnovi podataka prema kojima su izmijenjena imena gardista, njihovih roditelja, vojnosudskih oficira, advokata, itd. kao i mjesta u kojima žive roditelji ubijenih vojnika (prema romanu obje

porodice žive u Beogradu), kao i datumi zbivanja. Jedino što se u potpunosti podudara jest mjesto zločina: kasarna Garde na Topčideru.

Prema romanu mrtve gardiste pronašao je gardijski kuhar Samir (kosovski Goranac). Milenu Lukin, koja je glavni lik romana, s pogiblijom gardista upoznao je prijatelj Siniša Stojković, advokat i nekadašnji javni tužilac (iako je ona već ranije u Politici, Kuriru i Vremenu vidjela informacije i komentare smrti dvojice gardista, koji se u romanu zovu Nenad J/okić/ i Predrag M./rša/). Poput svih pripadnika Garde obojica su bili odlično obučeni, fizički zdravi i psihički stabilni, a osim toga bili su oniljeni u svom bataljonu. Istražni sudac Jovan Dežulović, pripadnik vojnog pravosuđa, objavio je rezultate istrage prema kojoj su gardisti počinili ubojstvo i samoubojstvo (tj. da su se međusobno poubijali) i da je isključena upletenost neke treće osobe, te da se pretpostavlja kako su gardisti to najvjerojatnije učinili kao pripadnici neke nepoznate vjerske sekte. Mileni je to bilo posve čudno i nevjerojatno: kako bi dvojica fizički i psihički zdravih mladih ljudi mogli postati pripadnici mračne sekte koja traži od svojih sljedbenika ubijanje i samoubijanje?

Srela se s prijateljem Sinišom Stojkovićem, koji je od porodica ubijenih gardista dobio punomoć da ih zastupa u istrazi o smrti njihovih sinova. Advokat Stojković je u potpunosti isključio mogućnost ubojstva i samoubojstva, a opovrgnuo je i bilo kakvu mogućnost da su mladići pripadali bilo kojoj sekti, te tvrdio da je priča o mračnom ritualu i samoubojstvu režimska laž. On se pobrinuo da se izvještaji o autopsiji, svi zapisnici o istrazi i fotografije mrtvih gardista te prostora na kojem su nađeni pošalju na nezavisnu analizu u Njemačku. Srpske novine su javile da su Nijemci potvrdili Dežulovićeve nalaze, ali Stojković nije bio siguran da su te informacije istinite, dapače, veoma je sumnjao u mogućnost toga da bi njemački laboratorij i kriminalistički eksperti mogli potvrditi nalaze dežulovićeve istrage, te je zamolio Milenu da mu doslovno prevede njemački izvještaj. I zaista, prema tom izvještaju – to je postalo jasno kad ga je Milena prevela - očigledna je upletenost treće osobe, dakle nije se radilo o ubojstvu i samoubojstvu dvojice gardista, već je obojicu ubio netko treći. Milena je prevela izvještaj (njemačku analizu dokumentacije o autopsiji i istrazi) četrnaest dana nakon što su gardisti sahranjeni na Novom groblju u Beogradu, a na temelju tog izvještaja ukazala se nužnost da njemački stručnjaci izvrše ponovnu autopsiju, kako bi se precizno dokazalo da je gardiste ubio netko treći. Ali za ekshumaciju je potrebno odobrenje roditelja ubijenih vojnika, kao i istražnog suca (koji sasvim sigurno neće dati odobrenje). Stoga suadvokat i Milena odlučili da ne muče roditelje noćnom morom nove autopsije, nego da Dežulovića suoče s Mileninim prijevodom njemačke analize dokumenata o prvobitnoj istrazi.

Njih dvoje su bili na četrnaestodnevnom pomenu obojici gardista (Stojković je Milenu upozorio da se sa strane nalazi i pažljivo promatra ljude na pomenu pukovnik Danilo Djordan iz topčiderske kasarne), a nakon pomena je Mileni pristupila jedna žena u crnini, majka ubijenog gardista Sonja Jokić, te ju pozvala kući, gdje su Jokići zajedno s Mršama imali večeru. Oni su Mileni pripovijedali kako su bili ponosni kad su im sinovi bili primljeni u Gardu i kako su Jokići odlučili da Predragov mlađi brat Dragan neće ići u vojsku. Prema Draganovom mišljenju (izrekao ga je Mileni nasamo) smrt njegova brata ima neke – iako posve nejasne - veze s Bosnom, jer Predrag se rodio u Bratuncu u Bosni, a Jokići su s njime izbjegli iz bosanskog pakla u Beograd 1993. godine, gdje se Dragan kasnije i rodio.

Kasnije su Milenu neki nepoznati ljudi telefonom prijeteći upozoravali da prestane sa špijuniranjem („to će imati posljedice“). A ni njemačka ambasada joj nije htjela pomoći u nastavku privatne istrage koju je ona vodila zajedno s advokatom Stojkovićem. Milena je posjetila i pukovnika Djordana, koji joj je tvrdio da su razvodnici Nenad Jokić i Predrag Mrša počinili ritualno ubojstvo/samoubojstvo, a ona ga je suočila s nalazom njemačke supervizije dokumenata o autopsiji iz koje je (na temelju analize ugla ulaznih rana) jednoznačno proizlazilo da

je obojicu gardista ubio netko treći, te da je to mogao biti samo netko od ograničenog broja ljudi koji su imali pravo pristupa na područje gdje se tragedija dogodila. I Djordan će kasnije stradati jer je previše znao o pozadini slučaja. Razgovarala je i s kuharom Samirom, koji joj je samo potvrdio njezine teorije o dvostrukom ubojstvu, posebno s obzirom na to da je s najvišega vojnog vrha dan uoči tragedije stigla naredba da se sprema janjeće pečenje (a on nije vidio kuda su to pečenje nosili i tko ga je jeo, ali očito se radilo o nekoj važnoj ličnosti pod vojnom i državnom zaštitom).

Milena je kasnije bila i u životnoj opasnosti, pokušavali su je ubiti, no neki drugi iz vojnih i kriminalističkih krugova davali su joj podršku i snabdjevali je konkretnim informacijama, tako da je njezina istraga ipak došla do kraja, do uvida da su u ubojstvo vojnika umiješani najviši državni vrhovi koji su štitili nekog generala povezanoga s regruiranjem i obučavanjem paravojnih formacija. No, oni koji su neposredno izvršili ubojstvo također su likvidirani od strane nepoznatih počinitelja, i to jedan na bosanskoj granici kod Ljubovije, na sličan način na koji su ubijeni i gardisti u Topčideru.

Privedio: Lino Veljak

